

نگاهی به وضعیت تجارت خارجی خراسان رضوی در بهار ۱۴۰۳

نجمه سوری ناصری، کارشناس مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی مشهد

گروه: اقتصاد کلان و آینده پژوهی-شماره: ۱۰۰۸

طی فصل بهار سال جاری نیز، در شرایطی که کسری تراز تجاری کشور به ۷۹۳ میلیون دلار رسید، تراز تجاری استان خراسان رضوی نه تنها منفی نبوده، بلکه مثبت ۳۰۰ میلیون دلار بوده است.

بر اساس داده‌های گمرک، در ۳ ماهه نخست سال جاری، ۷۹۶ هزار تن کالا به ارزش ۴۳۸ میلیون دلار از خراسان رضوی صادر شده است که بیش از ۷۰ درصد از این میزان، از گمرک مشهد صادر گردیده است. با این تفاسیر، استان خراسان رضوی در بهار امسال، سهمی ۳.۲۴ درصدی از کل صادرات کشور را به خود اختصاص داده است.

اما گریزی به آمار کالاهای صادراتی استان حکایت از آن دارد که محصولاتی همچون: زعفران، پسته، کامپاند پلی اتیلن، سیب تازه، کفپوش غیرمخملی، میله‌های آهنی، روغن‌های سبک، تخم خوراکی پرندگان، سیمان سفید، پلی‌استیرن، شیر خشک صنعتی، پرتقال، مخمرهای فعال، شمش آهن و فولاد، سیب زمینی، رب گوجه فرنگی، رنگ و رزین و کره بسته بندی، عمده کالاهای صادراتی خراسان رضوی را به خود اختصاص داده‌اند.

در صدر کشورهای هدف صادراتی این استان نیز، همانطور که پیش‌بینی می‌شود، کشور افغانستان قرار دارد. همسایه شرقی به سان سنوات گذشته، سهم قابل توجهی در میزان صادرات خراسان رضوی داشته است. در بهار امسال، حدود ۳۳۶ هزار تن کالا به ارزش ۱۸۳.۶۳ میلیون دلار به این کشور صادر شده است.

پس از افغانستان، کشورهای تاجیکستان، ترکمنستان، ازبکستان، قرقیزستان، پاکستان، عراق، قزاقستان، امارات متحده عربی و چین، بازارهای هدف صادراتی اصلی خراسان رضوی در سه ماهه نخست سال جاری بوده‌اند.

اما نکته مهمی که نباید آن را نادیده گرفت این است که با وجود تراز تجاری مثبت خراسان رضوی نسبت به کل کشور در سال گذشته و بهار امسال، پایه صادرات اصلی این استان محصولات پتروشیمی و نفتی نبوده است؛ در واقع، پایه سید صادراتی این خطه را تولیدات صنعتی و کشاورزی اختصاص داده که ارزش افزوده چندان زیادی را در پی نداشته است.

بررسی صادرات «کامپاند پلی اتیلن»؛ یکی از اقلام عمده صادراتی خراسان رضوی

نگاهی موشکافانه به اقلام صادراتی خراسان رضوی نشان می‌دهد که «کامپاند پلی اتیلن»، در دو سال اخیر، در رده‌های نخست جدول صادراتی استان بوده است. میزان صادرات این محصول در سال گذشته ۵۷.۴۷ میلیون دلار و در بهار امسال ۲۹.۴۳ میلیون دلار بوده است. کامپاندها نوعی از محصولات پلیمری پر کاربرد در صنایع مختلف هستند که در ساخت و تولید

نگاهی به وضعیت تجارت خارجی خراسان رضوی در بهار ۱۴۰۳

انواع محصولات پلاستیکی از آن‌ها استفاده می‌شود. انواع مختلفی از کامپاندها وجود دارد که یکی از معروفترین و پرکاربردترین آن‌ها کامپاند پلی اتیلن است. این محصول که از مواد نفتی تولید شده و مقاومت بالایی نیز دارد، در صنایع مختلفی مانند ساخت انواع لوله‌ها و فیلم دمشی، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

اما کامپاند پلی اتیلن ویژه روکش سیم و کابل، عمده محصول صادراتی خراسان رضوی است؛ ارزش دلاری صادرات این کالا تا قبل از سال ۱۴۰۱ بسیار کم (حداکثر ۶.۵ میلیون دلار) بوده است؛ اما از سال ۱۴۰۱ این محصول در زمره ۱۰ کالای عمده صادراتی استان قرار گرفته است و میزان صادرات آن در سال ۱۴۰۲ رقمی حدود ۵۶.۵ میلیون دلار بوده و طبق آمار گمرک، تنها در سه ماهه نخست سال ۱۴۰۳ صادرات این محصول معادل ۲۹ میلیون دلار بوده است.

در بررسی وضعیت تجارت استان در بهار امسال، نگاهی نیز به چندچگون واردات این خطه در بازه زمانی مزبور خواهیم داشت؛ بر اساس آمار گمرک، در بهار امسال ۶۸ هزار تن کالا به ارزش ۱۳۴ میلیون دلار واردات به خراسان رضوی صورت گرفته است که از نظر ارزش دلاری، ۰.۹۳ درصد از کل واردات کشور را شامل می‌شد.

عمده شرکای تجاری واردات به استان نیز، کشورهای امارات متحده عربی با ۴۵.۲۲ میلیون دلار، تاجیکستان ۱۴.۰۶ میلیون دلار، ازبکستان ۱۲.۵۰ میلیون دلار، چین ۱۲.۳۹ میلیون دلار و ترکیه ۹.۵۹ میلیون دلار بوده‌اند و پس از آن، کشورهای قزاقستان، هلند، پاکستان، کره جنوبی و روسیه در زمره شرکای تجاری استان در بحث واردات بوده‌اند. در این مدت، عمده کالاهای وارداتی به استان شامل: پنبه، گوشی تلفن همراه، نخ و طلا به اشکال خام، برنج و روغن آفتاب گردان بوده است